

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, rötér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 80 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félévre 5 kor
negyedévre 2.50 kor.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termékért szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

A humanizmus tultengése.

— jul. 27.

Az egész országot lázban tartja az a bestiális kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság, mely a Wekerle Sándor miniszterelnök és Rakovszky István államszámcséki elnök dánosi birtokai közt fekvő csárdában egy becsületben megöregedett házaspárnak s egy élete tavaszán levő fiatal szép leánynak életét oltotta ki. Olyan kegyetlenséggel, bestiálitással pedig, hogy az egész ország lakossága statáriális eljárást s ennek nyomán akasztófát kíván a brutális gazemberekre.

Megdőbben a legnyugodtabb kedéllyel megáldott ember is a dánosi esettel szemben. Az ember megutálja az embert. A törvényisztelet háttérbe szorul a közvélemény jajszava mellett. Nem kell itt törvényt, nem kell itt, — és ilyen esetekben se esküdszék, se törvényszék. Itt csak egy kell: az akasztófa. Ha ezt a végleges megoldást nem alkalmazzák ennél az embertelen gazságnál, a vadállat komiszságát megszegyenítő módon elkövetett bünténynél az arra illetékesek, — akkor nem csodálkozunk ha az ököljog diadalra jut és naponta több áldozatot kíván ebben az országban.

Még érthetnénk a gyilkosság pszichológiai motivumait és menthetnénk a rémes tett gaz tette-seinek cselekményeit akkor, ha

rettenetes gonoszságuk boszu, vagy egyéni haragból ered, mert ezek mind vadhajításai az emberi etikának, de a rablás s a teljesen ártatlan fiatal szép leány meggyalázása, akinek a halál küszöbén, a torkára tett kés szemléletével kell búcsút mondania az életnek, jegyesének, mindennek a világon, — ez oly irtóztatos gazemberség, hogy a megfelelő szót erre még hiába keressük a magyar nyelv szótárában. Csak a lelkünk érzése nyög s egy szóban egyesül mindnyájunk ítélete, amely azt mondja: akasztófára a gyilkosokkal!

Vizsgálunk kell azonban lélektani szempontból is e rémes gaztettet. Annál inkább kell vizsgálunk, mert hiszen a legközelebb multban éppen vármegyénk közéletének egyik előkelő férfija, Matolai Etele terjesztett be indítványt a vármegyei törvényhatóság útján a képviselőházhoz, — a halálbüntetés eltörlése tárgyában.

Matolai Etele indítványának támpontjait a legnagyobb figyelemmel mérlegeltük. De az optimizmus maximalitásával sem birtunk vele egy véleményre jutni.

Bármelyikünk kerülne olyan helyzetbe, hogy atyját, anyját legyilkolják s kirabolják akasztófára régen már megérett gazemberek; — 17 éves, viruló szép nőtestvérét vagy leányát bestiálisan meggyalazzák s azután veszett kutya módjára agyon-

verik: akkor — és akkor kérjük az illető véleményét.

Nálunk a közbiztonsági állapotoknak ma csecsemő korát éljük. Egyetlen jó intézményünk van: a csendőrség, mely kipróbált, kiváló szimatu emberek vezetésével a legnagyobb gazdaságokat sem hagyja fölfedetlenül; ez az egyedüli garancia hazánkban márma arra, hogy a gonoszság nem marad eltitkoltan.

Az emberi érzés mindig késebb a megbocsátásra mint a megtorlásra. Ez a mi bajunk, ez okozója nálunk az ilyen rémes büntetteknek. Ha a társadalom ítélete szigorubb volna s a gazembereket nem venné pártfogásába, de az akasztófát uniszónó követelné a bestiális gyilkosok részére: ugy alaposan megcsökkenne a kísérletezők száma.

Ne feledjük el, hogy ma nek, holnap nekem. Mit szólna bármelyikünk ahhoz, ha szeretteit legyilkolva látna maga előtt, — ha egy ma még viruló fiatal lányt holnap reggel megölve, s ami még nagyobb: megbeesteletve szemlélné! Van-e itt létjogosultsága a humanizmusnak? Nincs. — Az ember ember, az emberek közül az állatot ki kell irtani. A humanizmust ilyen eseteknél le kell vetközni s egész röviden fejezni ki kívánságainkat, melyek erkölcsi érzésünk leghűbb tolmácsai: akasztófára a rablógyilkosokkal!

dok mindnyája útját állta a nagy alföldi medencébe lezuduló folyóknak, áttörte a szirtgátat, utat furt a lávatarakon és sikra kiérve, lerakta törmelékűpjait az Alföld szélére, amely a mediterrán korszakban (ujkor középeinek vége) tenger vagy öböl lehetett.

De nem az a fontos a Nyírség felett.

A törmelékűp anyaga nyirok, iszap, agyag, uszadék homok, de a nyírségi plateau felett északról délre sorakozó homokbuckák, tiszta sivatag, magyarán sívó vagy siványhomok. A szél hordotta össze azt messziről, trachytokról és más hegyekről lekopattatta a esucokat, hegyéleket és most legömbölyített apró szemű finoman permetező homokot csinált belőle.

„Igazi zaharai sívó homok!” — mondta dr. Cholnoky Jenő — szinte bámulatos, hogy Magyarországnak ez ősi sivatagjáról semmit se tudnak. Még nem is álmodnak felőle! Nem hiszi senki, hogy ahol ma tengeri, buza, rozs, árpa terem — az régen meddő siványhomoklanc vala. Most sem vastag a lősz vagy televény a ho-

— jul. 27.
A helybeli főgymnázium építési ügye. A sátoraljauhelyi főgymnázium építési ügye immár az örvedetes megvalósulás előtt áll. Buza Barna dr. kerületünk országgyűlési képviselője dicséretes figyelemmel s érdeklődéssel kíséri a lapunk által is folytonosan felszínen tartott kérdést s most újra megismertette velünk az ügy jelenlegi állását. Tekintve az ügy közérdekű voltát, s a kapcsolatot, melyben ez városunk közönsége érdekével áll: dr. Buza Barna országgyűlési képviselőnek lapunk szerkesztőjéhez ez ügyben intézett levelének alapján közöljük, hogy folyó hó 24-én ment el a piarista kormányzósághoz a miniszteri átirat, a mely szerint a miniszter megajánlja a pótlólag szükségessé 25000 koronányi összeget. A miniszteri átirat egyttal közli a renddel, hogy a tervekre nézve a miniszterium műszaki osztálya díjtalanul rendelkezésre áll. Így tehát már csak a rendtől függ, hogy mikor kezdjék el a munkát. Kívánatos, hogy ez minél előbb megtörténjen, nehogy újra felmenjen az ára az építésnek s e miatt megint megakadjon a dolog. Ezek szerint rövid idő kérdése már, hogy kibővítsék a főgymnázium, mely így annál méltóbban fog megfelelni hivatásának.

A vízvezeték házilberendezése. Mint lapunk előző számából is értesültek már t. olvasóink, a vízvezeték kiépítése s magánházakba leendő bevezetése tárgyában Kossuth János dr.

moktömegén, helyi-kezzel persze igen nagy, 11—13 m. vastag település, de általában ellapuló a buckasor az egész Bodroghöz.

Érdekesek a homoknak a trachyhegyekre való befuvott rétege. Mindig észak felől, a kassai főnszél csapásában! Délen és nyugaton csak annyiban és ott van bucka, amennyiben és ahol a hegységnek szélétől elfordított helyén halmazódott össze. Van azonban sok helyütt hegyentuli buckasor is, p. o. Bak és Tarbucka meg az imregi és helmezi hegyek körül.

Mindez csak annyit mond, hogy a messziről, talán a galíciai fenyérek-ről lefujt homok ide fuvdott s átkelve szélszárnyain, délebb irányban haladt. A buckák majd mindnyája lekött, művelt föld; de így is egész határozottan kivehető a hajdani szélnek homok összesöprő és maga előtt felhajtó ereje. A feltárások azt is mutatják, hogy a levegőből leverődött poros szél nagy rohammal dél felé száguldott, morotvákat elrekesztett, laposokat csinált és kész buckasorokat kikezdet, bontott, rontott. Dr. Chol-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Pihenés a rengetegben.

Ülök, üldögélek az erdő közepén,
Itt a rengetegben, csak itt pihenek én;
Jártatom szememet a sugaras lombon,
Fürdöm a napfényben, nincsen egyéb gondom.

A világ zajától messze elvonulva,
Mintha itt a csendben szívem megújulna,
Mig fa, virág módra élek önfelédten
S zümmögő bogárral bujdosik a lelkem.

Fejem fölemelem, mint az erdő fája,
Melynek égbe nyulik magas koronája;
Szívemet kitéárom a mélységes völgynek,
Hol a vadvirágok harmatban fürödnek.

Bong az erdő lelke, a szellő lágy hangon,
Régi suttagását szerelmemnek hallom;
Verdes a völgy szive, a kis patak csendben,
Régi boldogságom csendül meg szívemben.

Szálld, szálld meg fejemet, lágy fuvalom
[szárnya!]

Verd, verdesd szívemet csörgő patak árja!
Tiszta, igaz hangját annak még hadd halljam,
A szó csengett-bongott egykor annyi dalban!

A dalok emléke, az ma is itt száll még,
Mint este az erdőn az imbolygó árnyék,
S hangzik, mint a bokrok méla susogása,
Vagy mint mohos sziklák rejtelmes zugása.

Ah! ha életünk is árnyékká kezd lenni,
Kifáradt szívünknek ott legjobb pihenni,
Hol csak a zúgás zug a nagy rengetegben,
Ugy is így lesz ott is majd a — végtelenben.

Fejes István.

Ős sivatag Zemplénben.

(A Nagy Magyar Alföld leírása. — Zaharai homok Zemplénben. — A Nyírség keletkezése. — Buczkaközi tavak. — A szentesi román templom.)

A »Zemplén« számára írta:
Dr. Czirbusz Géza.

Most, hogy a Nagy Magyar Alföld tüzetes leírását vették tervbe, sorra került az Alföldnek északkeleti öblözete, a zempléni síkság is. Vizrajzolatilag talán legérdekesebb sarkvidéke hazánkban. A Tiszát felhizláló Bodrognak azaz az Ung, Latorca és Labore vízvidékének hazája. Ez a vidék azonkívül a keleti trachyhegyek, vulkánok és lávák kiterjedés köre, ezek a vulkánosok és lávapa-

Vízvezeték,
központi fűtés,
csatornázás,

ERDÉLYI HENRIK

egészségügyi technikus műszaki irodája

Sátoraljauhely, Kossuth-utca 169. sz.

fürdőszoba,
szivattyus kutak,
mosdó, closet
berendezések.

Villamos világítás, erőátviteli telepek. Tervet és költségvetést kívánatra készítek.

értekezletet hívott egybe, ahol a jövőben követendő magatartásról volt szó. Most a város polgármestere is pályázatot hirdet a vízvezetékek házi berendezése iránt. Mind igen szépek ezek a törekvések, de a házilag leendő berendezés eszméjével még eddig senki sem foglalkozott. Mi úgy vélekedünk, hogy például a polgármester által hirdetett versenytárgyalás is csekély eredménnyel járhat, mert kartellre léphetnek a vállalkozók s akkor a közönség teljesen ki lesz szolgáltatva az ő önkényüknek. — Okosabb megoldását ajánljuk e kérdésnek. Van ugyanis Sátoraljaúj hely városának szakképzett mérnöke, akinek vezetésére nyugodtan bízhatják a háztulajdonosok a vízvezetékeknek házilag leendő beépítést, építse tehát maga a város a vízberendezést, a város maga szerezzze be az anyagot s a városi mérnök vezesse a tömeges munkálatokat egy ad hoc alakítandó bizottság ellenőrzésével. A költségvetésben megállapítandó berendezési kiadásokat fizessék a háztulajdonosok három részletben és pedig a munkálatok megkezdése, a félmunkálat s a teljes kiépítés után, ugy kétségtelen, hogy közönségünk anyagi érdekei a lehetőségig megvédetnek. Ajánljuk ezt a tervezetet szíves figyelembevételül mindazoknak — akiket illet.

A szerencs—hidasnémeti helyi érdekű vasut helyzete.

— jul. 27.

A közel két évtized óta vajdó szerencs—hidasnémeti, közismert néven hegyaljai vasut végre közeledik a megvalósuláshoz. Építése még ez évben megkezdődik.

Nagy horderejű újítás ez vármegyénket s különösen Hegyaljánkat illetően. Belátta ezt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium is, melynek vezetője e vasutra vonatkozólag ujabban terjedelmes rendeletet adott ki. E rendelkezés főbb pontjai, különösen a vármegyénket közelebről érdeklők ezek:

Kassa és Szerencs közt naponta legalább 2 vonatpár fog közlekedni személyszállításra, Szerencs és Hidasnémeti közt pedig legalább egy-egy vonatpár, ezeken kívül a szükséghez képest megfelelő számú tehervonatok. E kedvező közlekedés úgy Alsózemplénnek, mint Nyiregyháza Debrecen vidékének Kassával való legrövidebb és legkevésbé időt igénylő összeköttetését rendkívül megfogja könnyíteni, az eddig nagy kerülővel létezett s eléggé kedvezőtlen vasuti összeköttetésekkel szemben.

Kassa város közönsége belátva e

noky úgy hiszi, hogy a bodrogközi és nyírségi buckasorok észak-déli vonulata e szélnek felhajtó munkája. Ahol a szél régebbi bukkát talált, kikezdte, kifujta és egész barázdát, utat fujt ki rajta, amiért a kettő szelt cafrangos buckasorok egész rendszeres keletkezett a Bodrogközében és a Nyírségen. Ha úgy volt, tudniillik.

Kiválóan érdekesek a bukkák közé rekedt tavak, vizállások, a bukkák furott 18—30 m. mély homoki kutak, melyek sajátos növényi szenériájukkal a francia Andesokra emlékeztetnek. Az is fontos, hogy a Bodrogköz hajdan törmelékupok lerakódó helye vala. Erről a vidékről tovább fujta a szél a homokot a Nyírségre. A Nyírség eszerint a zempléni trachythyegyek lekoptatott maradékából és a folyók uszádkhomokjából állott el.

E buckasoros talajon emelkedik a helmezi és szentesi trachythyegység. Tévedés őspalának mondani a szentesi palásan leváló andezit-trachytot. A hegység felét elszedték már a közeli falvak építésére, de meg-

rea nézve rendkívül nagy horderejű újítás értékét, 80 ezer koronára rugó összeget fektetett a vállalat részvényeibe.

A kereskedelemügyi kormányzat a vasut építési költségeihez állami hozzájárulás és a postaforgalomnak ingyen eszközölköző szállításáért általánosságban 896.000 koronával járult hozzá megfelelő összegű törzsrészvények ellenében.

A helyi érdekű vasutakról szóló törvény értelmében megkívánt hozzájárulás összegében a hiány még mindig 59.000 koronát tesz ki, melynek fedezéséről a legrövidebb idő alatt kell gondoskodni, nehogy a vasutgy tovább előlézést szenvedjen. Ezen hiányok fedezésére első sorban az érdekelt községek vannak hivatva, különösen azok, melyek eddig még törzsrészvényt nem jegyeztek. Ha e községek állásfoglalásukat meg nem változtatnák, úgy ennek a következménye az lesz, hogy azokban állomásoknak a létesítését vagy függőben kell tartani, vagy felémelt kivételes díjszabási tételekkel lesznek terhelve.

A kassa-hegyaljai vasutvonalon a következő állomásoknak létesítése van tervbe véve:

Szerencs csatlakozó állomás, Mád, Tállya, Ráttka megállóhely, Korlát, Vizsoly, Vilmány, Gönczruszka megállóhely, Göncz, gr. Pálffy rakodó, Hidasnémet csatlakozó állomás, és végül Kassa, mint forgalmi végpont.

A fenti miniszteri rendelet ezen vasut engedélyezési biztosítékát 200 ezer koronában állapította meg és ezt a biztosítékot Fábán Lajos, a vasut leendő építési vállalkozója a m. kir. központi állampénztárnál ez évi július hó 9-én feltételeken le is tette, függővé tévén a végleges letétt a fent kiűntetett 59.000 korona hozzájárulási hiány fedezéséről és bizonyos díjszabási kívánalmak teljesítéséről, a melyek egyrészt Nyiregyháza—Debrecen másrészt Kassa és Felsőmagyarország közötti teherforgalomra vonatkoznak s melyek hivatva vannak ezen két nagy vidék esere áruforgalmát előmozdítani, illetve biztosítani.

A magánosok részéről törzsrészvényeket gróf Zichy Meskó Jakab 15.000 koronával és a szükséges ingyenes területtel, gróf Pálffy László 5000 kor. a szerencsi cukorgyár 20.000 kor. és a kassai Franck Henrik és fiai gyár 10.000 kor., az abaujszántói takarékpénztár 10.000 k., a mádi takarékpénztár 5000 k., a gönci takarékpénztár pedig 4000 koronával jegyezték. Ha a kötelezettségtől eddig még távol maradt községek is

jegyzésre méltó, hogy a szentesi XII. századbéli román templom támasztó pillérei szintén e lapos trachytból valók.

Borzasztó pusztítást csinált a kalvinizmus ez őt árpádkori templom. Szerencsére, most stylszerűen javítja az állam az országos műemlékek bizottságának tervei szerint. A belső falfestéknek, oldal-guirlandnak, szentek fülkéjének, a szentély ablakainak nyoma sincs. Künn láttam egy XII. századbéli román ajtókönek disztését, míg a főbejárat a portálnak leveles oszlopsorának baloldali fele kontár stylszerűen utánzat, valami XVIII. századbéli pallér paco-lása. Ezt azonnal bejelentettem Miskolczi ref. lelkésznek, egy igen értelmes, finom modoru és műveltségű papi embernek, ki hozzájárult nézetemhez és tudvalevőleg legerélyesebb szószólója a templom stylszerű felújításának. Ilyen ref. papokból kellene vagy ezer Zemplénben; nem csufitanák el akkor a falusi emlékszerű templomokat.

elismerik ezen vasutnak rájuk nézve fontos voltát, úgy bizonyos, miszerint a még hiányzó 59.000 korona hozzájárulásnak fedezése a legrövidebb idő alatt biztosítható lesz. És ha ez bekövetkezik, úgy el lesz érve az is, hogy októberben az engedélyezési biztosíték véglegesen letettnek lesz nyilvánítható és így ezen hosszú idő óta vajdó vasut engedélyokirata végre a parlament által letárgyalható és a kormány részéről kiadható lesz, a minek megtörténte után a vasut építése ezen év folyamán megkezdőd-nék és 1908. év őszén a forgalomnak átadva lenne, amit bizony vajmi nehezen vár a Hegyalja, de vele együtt a nyírvidek közönsége is.

Iskolai Értesítők.

IX.

Zemplén vármegye népoktatási intézetei között az elsőknek: a nagy-mihályi állami népiskolának csinosan kiállított 1906/7. tanévi értesítőjét Mathiasz József igazgató és László Flóris tanító állították össze. Minde-nek előtt szívesen konstatáljuk a technikai kivitelben való előhaladást a mult évi értesítőhöz képest és a gondosságot, mely a közlemények elrendezésénél a jelen évben megnyilatkozik. Tavalyi észrevételeink nem hangzottak el nyomtalanul.

Az intézet nagyérdemű igazgatója, s akadémiai díjjal is kitüntetett pedagógus, Mathiasz József, betegsége miatt a lefolyt tanév II. felében távol volt s az igazgatói teendőket kir. tanfelügyelői megbízatás alapján László Flóris rangban legidősebb s az iskola egyik kiváló szorgalmu tanítója végezte.

Vármegyénknek eme, — népes-ség tekintetében, de tanulmányi előhaladás és tanügyi adminisztráció szempontjából is — legelső tanintézetében 1424 növendék nyert kiképzést az 1906/7. tanéven. Az intézet ugyanis két óvodából, 16 tantermes elemi iskolából, három évfolyamu iparostanonc és három évfolyamu gazdasági ismétlő iskolából áll. Van az intézetnél ifjúsági egyesület és ifjúsági daloskör is.

Tantestületét válogatott erők képezik. Kneisszel Emil tanító például végzett bölcsész; Dezső Sarolta tanító pedig okl. polgári iskolai tanító. Egyetlen tanév nem mulik el, hogy az intézet valamelyik tanítója a felsőbb részéről kiűntető jutalomban ne részesülne kiváló s különösen a magyarosítás és általános műveltség terjesztése terén kifejtett eredményes munkásságáért. A lefolyt tanéven Kneisszel Emil tanítót tüntette ki a kultusz kormány 100 korona jutalommal a magyar nyelvű oktatás terén kifejtett nagy buzgalma-nak elismerésül. Nagymihály és vidékének tótajku ifjabb generációját ez az iskola tette teljesen magyarrá s a nyelvben megnyilatkozó magyarság a szívérzelmeiben s már a gyakorlati életben is fényesen megnyilatkozik. A templomokban magyar ének hangzik föl a 6—7 éves gyermekek ajkáról s a tantestület buzgó munkája nyomán ez apró töt csemeték mindegyike szinte tüntetőleg agítál családjá körében a magyarosodás mellett. Ezért hervadhatlan a Mathiasz József érdeme, mert az ő buzgósága és jó példája serkentette eredményes tettekre tanító társait is, kik ma egymást iparkodnak felülmulni a legnemesebb téren: a hazafiai érzelmek ápolása s a magyar nyelv terjesztésének mezéjén.

Az iskolai igazgatóság jelentéséből különösen kiemelendők tartjuk a következőket:

Hazafias ünnepélyt ötöt tartott az intézet. Gr. Ápponyi Albert kultuszminiszter újabb rendelete alapján

széles keretben tartották meg május 3-án a „madarak és fák napját“ is, amely alkalomból közgazdasági szempontból hasznos tudnivalókra oktatták a növendékeket. — Az ifjúsági egyesületben a serdültebb kor értelmi színvonalának megfelelő előadások tartottak.

Nemcsak vármegyénkben, de messze földön páratlanul áll az, hogy egy elemi népiskolának olyan alapítványi összeg álljon rendelkezésére, mint a nagymihályinak. Tizenkétezer koronányi összeg kamatait fordíthatja ez intézet évente a jó tanulók jutalmazására. Diszére válna egy felsőbb iskolának is; de disze ez annak a buzgó tantestületnek, mely agitációjával e hatalmas tőkét képes volt egybegyűjteni.

Van az intézetnek Népkönyvtára, Ipariskolai-, Ifjúsági- és Tanítói könyvtára. Együtt közel 2000 kötettel. Tanszerei és természettudományi gyűjteményei páratlanul állnak vármegyénk más iskoláival szemben. (Sajnos, Sátoraljaúj helyt sem véve ki.)

A tantestület a hitoktatókkal és helyettesítést teljesített tanerőkkel együtt 30 tagból állott. Az iskolai épület gyönyörű elhelyezéssel bír, s a modern pedagógia minden kívánalmának megfelelőleg van felszerelve.

A növendékek klasszifikációs táblázatát örömmel tekintjük át, ugy-szintén a végösszegeztést feltűrtető statisztikai táblázatokat is, melyek legcsalhatatlanabb fokmérői egy a tantestület nagy buzgalmanak, mint a növendékek szorgalmának. A 921 elemi iskolai tanuló közül összesen 64-en kaptak elégtelen osztályzatot, a kitűnő és jeles rendűek száma pedig 340.

Az iparostanonc iskolánál némileg gyengébb az eredmény, amit a mulasztások nagy száma indokol. Az iparosok még mindig nem ébredtek annak tudatára, hogy tanoncaiknak a kellő iskolázatással nyújthatják a legértékesebbet, aminek az életben ezek hasznát látják.

Meg kell jegyeznünk, hogy a statisztikai táblák összeállítása kissé nehézkes és a végeredmény első áttekintésre nem tűnik azokból ki, csak számítások után juthatunk hozzá. Reméljük, hogy jövőre e téren is előhaladást fogunk tapasztalni.

A „Bodrogközi mezőgazdasági, ipart- és kereskedelmi pártoló szövetség“ első évi beszámolója.

jul. 27.

Az új éra jegyében s a nemzeti érdekek és a nép megmentése céljából alakult Bodrogközi mezőgazdasági, ipart és kereskedelmi pártoló szövetség terjedelmes jegyzőkönyvben ad számot első esztendei tevékenységéről.

A szövetség a Mailáth grófi pár kezdeményezése és hatalmas agitációjára folytán jött létre s megalakulása után nem maradt sem pium desideriumnak, sem sine curának tagjaira nézve, hanem a nagy energiával működő mozgó erők kiszabták mindenkinek köteleességét, melyeket a tette kész és hivatott tagok méltóan és eredményesen be is töltöttek.

Nagy érdeklődéssel vártuk a szövetség első évi működésének pozitív eredményeit. Ezekről hűségesen számot ad a Perbenyikben 1907. június 30-án megtartott évi rendes közgyűlés jegyzőkönyve, melynek főbb adatait a következőkben ismertetjük:

A közgyűlésen, mely gróf Mailáth Józsefné elnöklésével folyt le, nagy számban jelentek meg a szövetség tagjai, közöttük számos előkelősége is vármegyénknek. Ott voltak többek közt: Meczner Gyula főispán, dr. Farkas Róbert kanonok, dr. Szmracsányi Béla kir. kamarás s számosan

Házi vízvezetékek — berendezéseket készit **KATONA BÉLA** vizvezetékek építési irodája
Sátoraljaúj hely, Kossuth-utca
Telefon 74. Kulics-féle ház. Telefon 74

a Bodrogköz nagybirtokosai, valamint a lelkészi- és hivatalnoki kar köréből.

Dr. Weinberger József, a szövetség agilis titkára nagy gondal kidolgozott, terjedelmes jelentésének felolvasása képezte a közgyűlés első tárgyát. Kiemelendőnek tartjuk e jelentésből, hogy a szövetség főcélját a nép jólétének emelése képezi, különösen a szociális ellentétek kiegyenlítése s a keresetképeség fokozása útján. A szövetséget általánosan lenyíró építése csaknem be van fejezve s pár nap múlva megkezdődik működését. 25 termelő 600 holdon termel lent ez idén a Bodrogközön s 22 aláíró 92 ezer korona értékű részvényt jegyzett.

A háziipar fejlesztésére nagy gondot fordított a szövetség. Rad, Szinyér, Zétény, Bodrogmező, Bacskai és Kisdobra községekben a kosárfonást, Királyhelmezen a szalmafonást, Perbenyikben pedig a harisnyakötést honosította meg. E munkák révén mintegy 70 ezer korona keresmény jutott a nép közé, mind olyan pénz, melyet eddig idegenek vittek el előlünk.

Szinte megdöbbenéssel, de egyben meghatottsággal állunk meg e számok mellett! Hát mégis lehetséges volna nálunk, hogy néhány jóakartú, bölcs belátású és tevékeny vezetőember quasi átalakítsa a földképet! Hiszen itt elhagyatott, elszegényedésnek indult s a szocializmus tulzása által lelkükben megrontott emberek adatnak vissza a hazának, a magyarságnak, a munkás társadalomnak. Mily nagy érdemük van azoknak, kik ez irányban közreműködtek! Már a külföld is érdeklődik a szövetség működése iránt, ez pedig elsőrendű erkölcsi bizonyítvány hasznos tevékenységét illetően.

A jövő évre még kiterjedtebb mederben kultiválja a szövetség a háziipart. Anyagi erőben, de erkölcsi tekintetben is kiválóságokkal gazdagodva, munkája már nem lesz nehéz a megkezdett uton, de annál üdvösebb.

Dr. Weinberger József titkár szép és kimerítő jelentését a közgyűlés örömmel vette tudomásul s neki nagy buzgalomért köszönetét fejezte ki.

Majd dr. Farkas Róbert kanonok plebánus üdvözölte szép szavakban az intézmény létrehozóit s fáradságtalan vezérét, gr. Mailáth Józsefnét, kit a kanonok beszéde után még Berce Károly nyug. tanító, a Bodrogköz házi poétája ünnepelt egy talpraesett, ügyes versben.

Kétségtelen, hogy az intézmény a legszebb jövőnek néz eléje s magasztos hivatását, a nép jólétének emelését évről-évre nagyobb sikerrel fogja betölteni.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Helyettesítés. Beregszászy István kir. tanácsos, zempléni vármegyei kir. tanfelügyelőnek a kultuszminiszterium 6 heti szabadságot engedélyezett s helyettesítésével és a közigazgatási bizottságban való képviselővel ez időre Kóródy Ferenc kir. s. tanfelügyelőt bízta meg. Beregszászy István szabadságidejét Turzófűreden tölti.

(Az „Erzsébet kórház“-ban folytatott vizsgálat eredménye. Dr. Kovács Gyula belügyminiszteri osztálytanácsos e napokban fejezte be vizsgálatát a helybeli „Erzsébet kórház“-ban. A vizsgáló belügyminiszteri osztálytanácsos az „Erzsébet kórház“-ügykezelésében mindent a legteljesebb rendben talált.

(Vadászati jogok bérbeadása. A Kiskövesd községben gyakorolható vadászati jog hat évre folyó hó 31-én

a kiskövesdi körjegyzői irodában, a Kistárkány község határában gyakorolható vadászati jog pedig a kistárkányi községi bíró házában folyó hó 27-én nyilvános árverés útján fog bérbeadni.

HIREK.

A nyár csödjé.

— jul. 27.

Aranyos haju, duzzadó ifjusági Nyár asszonyunk, hűlőben a szerelmed, fogytán a meleged...

Amikor mint serdülő Tavaszt, feleségül adnak a Napnak, boldog házasságotok első csókja a cseresznyének szól, amitől a halaványa jószág olyan kívánatosra pirosodik, mint egy picike, édes asszonyi száj...

És nő a szerelem, a melynek egyre több, egyre édesebb a gyümölcse és mi a vége?... hogy most, kívánatos ölelésű Nyár asszonyunk — életed derekán — oda a meleged, oda a csókod...

Hitvány földi haítandók, kik kéjelegve fürdünk szerelmeitek melegében, manapság dideregve fázunk és a varázosan bűvös nyári éjszakákon hidegen teljesítik hivatásukat a csillagok:

Ragyognak és lehullanak...

De máskor izzó légben kelnek a sóhajok, a vágyak, míg most józan szabályossággal dobog a szív, semmi rendellenesség, semmi szabálytalanság, semmi kiesapongó áradás és ha véletlenül asszony mellett megyünk, aki talán hozánk ér, vagy mi simulunk hozzá véletlenül, sietve szólunk, hidegen és szigorúan:

— Boesánat!...

Julius vége van. Amikor végtelen termékenységgel ontja buja csókod nyomán áldását a föld... Julius van és ma mégis fanyar a csókod, és kores gyümölcsöt hoz a tavaszkor virággal bőven megrakott fa...

Ime: Nyár asszony, egy rajongó, bohó tisztelő, aki eleped a melegedért és aki fázón néz libbenő ruhád után, bánatosan mondja, bánatosan sirja:

— Elültek a csókok... hűtlen lett a Nyár... oda lett a Nyár...

De te is asszony vagy Nyár asszony, ingatag és kacér, aki talán csak a türehtel melegeket ígérő időjósokat akarod megtréfálni hideggeddel, ugy-e?...

Lesz még meleg nyári éjszaka, lesz még langyos a vizek ölelő hulláma, lesz még forrón tűző nyári nap, a mitől pezseg, izzik a vér uge?... Legalább annyi, hogy a szőlő gerezd nedve édes és tüzes legyen, amelylyel emlékedre kocintunk végtelen sóvár éjszakákon, hűvös, sőt szemtelenül hideg Nyár asszony, akinek a csókja után olyan epedve sóvárgunk, annál szomjasabb vágyakozással, mennél hidegebb és kegyetlenebb vagy!

— 1y.

A 13-as szám.

— jul. 27.

A hírlapirással is úgy van az ember, mint a koldulással és vadászattal. Aki megkóstolta gyönyöreit és kellemetlenségeit, el nem lehet többé tőlük. Természetesen nekem is jutott mindkettőből. Viceim és hírlapi vicikázásaim miatt szóltak meg leginkább.

De az sohasem bántott. Az ország minden részében találtam rokonszenvező lelkekre... persze antegonistákra is. Ez ellentét nélkül mit érne az élet?

Amint a tarka virágokkal ékeskedő rét kedvesebb a szemnek a répával vagy krumplival benőtt földnél, — az életben is kedvesebb az éjjel nappalok, rossz és jó emberek, szép és csunya napok váltakozása. Rossznak, jónak zagyvaléka a következő tárcáim is, melyek itttemalatt a Zempléni látta napvilágot.

Tárcák.

1. I. Ferenc József jubileum.
2. Az erkölcs a kulturtörténelemben. — Válasz Chudovszkynak. —
3. Izra tava.
4. Berni fennföldön.
5. Alpokban.
6. Shakespeare-kérdés.
7. Vihorlat neve.
8. Megyei múzeum.
9. Homunculus a hírlapíró.
10. Avar uralom Zempléni.
11. Zsolyomka.
12. A Magoshegy.
13. Sivatag Zempléni.

A 13-as szám nálam nem szerencsétlen szám; kivéve azt, hogy már 13 helyen tanítottam, 13 vidéki lapba írtam, 13 tárcát adtam le a Zempléni; 13 könyvem vesztett el kölcsönbe, 13 nagy hegyesucot másztam meg, 13 felolvasást tartottam, de nálam is csak hét csillagból van a gönczöl szekere...

Engem majd a gőz-szekere repít a 13-ik városba. Adieu!

Dr. Cz. G.

— Személyi hír. Dr. Kovács Gyula belügyminiszteri osztálytanácsos, ki az „Erzsébet kórház“-ban vizsgálatát befejezte, folyó hó 25-én Nagymihályra utazott, hol az ottani kórházat fogja megvizsgálni. Az osztálytanácsos itt tartózkodása alatt Pataky Miklós városi főjegyzőnek volt szívesen látott vendége.

— Főúri bőkezűség. A jótékony-ságáról széles körben s különösen vármegyénkben nagyrabecsült mánás, gróf Hadik-Barkóczy Endre val. belső titkos tanácsos, — a zempléni-mátyási rkath. népiskola felépítését 1500 koronás adományával lehetővé tette. Ez az iskola néhány év előtt leégett, s mert a szegénysorsu lakosság önjerejéből képtelen volt új épületet emelni, — a népoktatásügynek évek óta nem volt hajléka Zempléni-mátyáson, míg most a nemes gróf nagylelkűsége megváltoztatta a siralmas állapotokat.

— Mozgalom az áthelyezett tanárok ügyében. Mint értesülünk, az innen más gimnáziumokhoz áthelyezett dr. Czibusz Géza és Somogyi István kegyesrendi tanárok visszahelyezése tárgyában széleskörű mozgalom indult meg városunkban azon céllal, hogy e közkedvelt tanárok jelen állásaikban visszahagyassanak. A rendi kormányhoz intézendő felterjesztéseket már eddig is igen sokan írták alá.

— Néhai Mizsák István alapítványa. Néhai Mizsák István Zempléni vármegye egykori tisztii főügyésze halálózása alkalmával tudvalevőleg nemes alapítványt tett a vármegyei tisztii, kezelő- és segéd személyzetének tanuló gyermekei részére. Az

ösztöndij, mely iskolai felévenként előlegesen szeptember és február hó 1-én adatik ki: most kerül kiosztásra. A pályázatban a vármegyei tisztii, segéd- és kezelő személyzetének legalább első középiskolai osztályt végzett, jó magaviseletű gyermekei vehetnek részt. A pályázati kérelmek Thuránszky László vármegyei főjegyzőhöz nyújtandók be 15 nap alatt a harmadszori meghirdetés után.

— Egy új templom Zempléni. Sajókesznyéten református hívei a múlt ősszel elhatározták, hogy új templomot építenek. Onkéntesen megadóztatták magukat állami adójuk ötven százalékával. Most aztán együtt van a pénz s Bencsik Béla szolgabíró meg is adta az építési engedélyt s a helyszínén megállapították, hogy az új templom a lebontandó régi templom helyére fog épülni. A templom építéshez a napokban már hozzá is fognak kezdeni.

— Népmozgalmi adatok Sátoraljaúj helyben. Sátoraljaúj helyben e hét folyamán azaz folyó hó 22-étől meghaltak: Damu Zsuzsanna 11 hónapos, Gönczy Margit 1 éves, Tóth István 3 hónapos, Bruder Ede 43 éves, Strauszman Gizella 1 hónapos, Blumenfeld Miksa 1 éves, Balogh András 2 hónapos, Chauszkó Béla 2 hónapos, Petró István 3 éves, Kohut Erzsébet 15 éves, Moskovics Vilma 3 éves, Glück Ignátz 74 éves és Nagy József 72 éves. — Születtek: Feldman Elza, Moskovszky Ilona, Braun Klára, Juhaszcsik Margit, Balog András, Granatovics Margit, Kurucz József, Piszkor János, Groszman Irén, s Makara Árpád, (ezek anyakönyveltettek.) — Házasságot 2 pár kötött: Kovács Sándor és Kropok Johanna, Lupu Ferenc és Kuzsmiczki Anna. Kihirdetett 5 pár, a kihirdetés alól alispáni felmentést kapott 3. — A népmozgalmi adatokból érdekes a halálózási esetekre vonatkozó, melyből látszik, hogy az e héten elhaltak majnem kivétel nélkül gyermekek voltak.

— Visszajön a zászlóalj... A 10-es honvéd gyalogezred Sátoraljaúj helyben állomásozó harmadik zászlóalja nemsokára visszatér Egerből, hova az ezredet összpontosították. A harmadik zászlóalj f. hó 29-én érkezik vissza Sátoraljaúj helybe. A zászlóalj városunkban két hétig időzik, hogy e pihenő után augusztus hó 17-én részt vegyen a nagygyakorlatokban, melynek terepe ez idén Abauj-Torna vármegye lesz, s melyen a 9, 10, 11 és 12 honvéd gyalogezred fog részt venni. A nagygyakorlatok lefolyásáról s abban a mi zászlóaljunk beosztásáról lapunk egyik utóbbi számában már beszámoltunk olvasóközönségünknek. A helyben állomásozó honvéd zászlóalj a nagygyakorlatok befejezésével körülbelül szept. hó első felében fog visszatérni rendes tartózkodási helyére Sátoraljaúj helybe.

— A tokaji rk. templom építése. Nem régebbe jelezük lapunkban, hogy a tokaji róm. kath. templomot 35 ezer korona költséggel renoválják. A munkabérek óriási emelkedése ezt a tervezetet azonban meghiúsította, úgy hogy az előbbi vállalkozók is visszavonták ajánlataikat s a minimális ár 52 ezer koronára szállott. Mivel pedig ez összeget a hitközség, a kincstár mint kegyur által felajánlott 18 ezer koronás adomány mellett sem képes fedezni: — a templom újjáépítését az egyháztanács legutóbbi határozatával elhalasztotta a jövő évre.

MIT IGYUNK ?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szensavtartalmánál fogva nemcsak biztos fertőző elemek ellen, hanem benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönböztetebb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közös négyes ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízrel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Házartások számára másféltiteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kérés értékű mesterségesen szensavval telített víznél, sőt a szóda víznél is olosabb; hogy az Ágnes-forrás vizét a lesgyógysebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szervezettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Igyuk mohai
Igyuk mohai
Igyuk mohai
Igyuk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

— **Vakmerő tolvajlás.** Egy vakmerő tolvajt szállítottak be a szerencsi járásbírósa börtönéből a sátoraljaujhelyi kir. ügyészség fogházába. A tolvaj neve Spitzer Samu s büne az, hogy a szerencsi vasúti állomáson meglopott egy urinót. A vakmerő tolvajlásról a következő tudósítást vesszük: Spitzer Samu utazó tolvajt egy urinó megkérte, hogy az ő számára is váltson jegyet a vasúti pénztárnál. Mikor az urinó kinyitotta ridiküljét, hogy a jegy megváltására szükséges pénzt a tolvajnak átadja, Spitzer sólyomszemei észrevették, hogy a ridikülben nagyobb pénzösszeg van. Nem akarta elmulasztani a kínálózó alkalmat s gyors mozdulattal a ridikülbe nyúlt, honnan mintegy 300 koronát kimarkolva futásnak eredt. Az urinó kiáltására az elszánt tolvajt üldözőbe vették, de neki sikerült volna megugrania, ha a véletlen közbe nem jön, s rohanása közben nem esik bele a cukorgyár egyik vízmedencéjébe. A tolvajt kivonszolták s bezárolták a járásbírósa fogházába, honnan Sátoraljaujhelybe az ügyészségi fogházba kísérték át. Az urinótól ellopott pénz természetesen teljes összegében megkerült, Spitzer ur pedig most már a börtönben elmélkedhetik lopási kísérlete, illetve a cukorgyári vízmedence mélységének következményeiről.

— **Eltűnt elmebajos.** Kis Gábor 28 éves elmebajos, megyasszói lakos atyjától Bekecs községben megszökött s azóta nem tudnak nyomára akadni. A szerencsi járás főszolgabírája most megkereste az összes rendőri hatóságokat, köztük Sátoraljaujhely város rendőrségét, hogy az eltűnt elmebajos embert nyomozzák. Az eltűnt személyleírása a következő: termete közép, arca kerek, szemete szürkék, haja barna, szakála barna s tekintete az elmebajosokat jellemzően merev.

— **Annabál Erdőbényén.** Erdőbénye fűrdőben a szokásos, minden évben rendezni szokott, nagy sikerű Anna bál ez évben augusztus hó 4-én fog megtartatni.

— **Lublófürdőről írják nekünk:** Előkelő kis közönség van itt: nem mint régebben, leginkább csak nők, hanem férfiak is. — A fürdő hegyi parkja ritka szép ma is a tátrai fürdők közt. Szénsavas, pezsgő fürdővize alig található fel másutt, valamint kellemes arzál ivóvíz forrása is. Nagy hatásúnak tartják vasláp mór-fürdőjét is; próbák után hatásosabbnak a francsbadai mór-fürdőknél. Szóval, minden természeti jóval megvan áldva ez a kis gyógyhely, csak a modern élet egy tulajdonsága, a jó reklám hiányzik hozzá, hogy ma is oly népszerű tegye ezt, mint régebben, amikor Zemplén, Abauj, Sáros vármegyék előkelősége nagy számban kereste fel ezt a helyet, ma pedig alig van a szomszédos megyékből egy-két ember. A fürdő konyhája is jelenleg elég jó. S a tulajdonos a derék *Probstner* család mindent elkövet, hogy még jobbá tegye azt is, de hát a régi uri család patriarchális viszonyokhoz szokva, a reklámot nem igen hajlandó igénybe venni. A fürdő orvos: dr. *Catzer* Sándor, derék ifjú orvos. Jelenleg ott időznek: Sennyey Miklósné leányával, Fráter Zoltán határrendőrségi felügyelő, Kermeczky György százados családjával, Bäcker Gyula a hazai bank tisztviselője családjával, Maléter Zoltánné vasúti vezérigazgató neje, dr. Barbara Széver ügyvéd nejevel, dr. Vida Józsefné, orvos neje, Mikecz Erzsébet, Fejes István ref. esperes nejevel, Zubriczky József nyug. kuriai bíró nejevel, Boronkay Ignác kir. törvén. elnök családjával, Tar Gyula kir. kuriai bíró nejevel, dr. Róth Márkné, ügyvéd neje gyermekeivel, Mária László

alezredes nejevel és még többen az újabban érkeztek.

— **A csábító bűnhődése.** Egy kisebb-szerű szerelmi dráma játszódott le Sátoraljaujhelyben az utóbbi napokban. *Dancsó* Sándornénak, ki sátoraljaujhelyi lakos: egész életét megkeserítette egy *Perge* Zsuzsi nevű szemrevaló cselédleány. *Perge* Zsuzsi ugyanis elserette *Dancsó* Sándorné urát, ki a szerelem alaptörvényei szerint azután nagyon keveset törődött a saját feleségével. A méltatlan melőzés nagyon elkeserítette az asszonyt s elkeseredésében végzetes tette indította. Megleste férjét szeretőjével egy pásztorórán s azután neki támadva késével összeszurkálta. *Perge* Zsuzsi kapott sérülései oly súlyosak, hogy be kellett szállítani a helybeli „Erzsébet közkórház”-ba, ahol ápolás alá vették a póruljárt csábítót. A magának elégtételt késéssel szerző menyecske ellen megindult a vizsgálat.

— **A homonnai kórház vezetése.** A homonnai kórház vezetését és a betegek ápolását augusztus hó 1-től az „assisi Szt. Ferenc leányai c. apácák” veszik át. E hó végén érkezik Budapestről főnöknőjük vezetésére alatt négy apáca a női keresztény önfeláldozás igazi munkájának megkezdésére.

— **Két bankó haldoklása.** A forgalomból már rég kikerült az öt- és ötvenforintos bankjegy. Nem látni sehol ezeket a zölhasu bankókat. De azért bizonyára akad még ládáfia, ahol meghuzódik egy-egy ilyen államjegy. A hivatalos lap mai számában megjelent egy kimutatás a forgalomban levő öt- és ötvenforintosokról; e szerint több százezerre rug a forgalomban levő államjegyek száma. Most már csak az Osztrák-Magyar Bank fogadja el és cseréli ki ezeket a bankókat. De az Osztrák Magyar Bank se sokáig hajlandó erre a szívessegre. 1907. augusztus 31 — ez az utolsó nap, amelyiken a bank elfogadja az öt- és ötvenforintosokat. Másnap nem érnek többet az összegyűrt, piszkos papíroknál. Azért, ha valakinél van ilyen államjegy, siessen és váltsa be.

— **A hűséges barátinő.** *Makkai* Etel szakácsnő volt a városban *Zinner* Henrik bankigazgatónál. Amikor haza utazott falujába, bérét (41 koronát) a csomagjába rejtette. Otthon azonban észre vette, hogy csomagjából pénzt ismeretlen tettes még vonatra szállása előtt ellopta. Azonnal vissza utazott Sátoraljaujhelybe s panaszt tett megkárosításáról a rendőrségen, mely a nyomozást azonnal megindította. A nyomozat során az ellopott pénzt a szakácsnő egyik barátinőjénél meg is találták. A „hűséges”-nek bizonyult barátinő eleinte tagadta a lopás elkövetését, de amennyiben minden körülmény ellene szólt, a felhozott bizonyítékok sulya alatt beismerte bűnét. Pénzét károsult visszakapta s ennek folytán panaszát el ejtette, s így a barátinők e mintaképe a büntetéstől ez egyszer megmenekül.

— **Nyilvános elszámolás.** A varannói önkéntes tüzoltó testület által f. é. július 14-én rendezett jótékony-célú táncmulatság bevétele: 515 K 80 fill., kiadása: 161 K 48 fill. és így tiszta jövedelme 354 K 32 fill. volt, mely összeg tüzoltó szerek beszerzésére fordított. Felülfizettek: Gróf Hadik-Barkóczy Endre 30 kor. — Dr. Csöke József 20 kor. — Dr. Fischer Colbrie Agoston, Werner Gyula 10—10 kor. — Bernáth Béla, Füzesséry Pál 8—8 kor. — Révész Mór 7 kor. — Friedmann és Rózenberg cég, Franck Henrik fia, Rosenbluth Sándor, Schwarcz Ignác, Strasser Antal, Ureezky Sándor, Záhr és Szakmáry cég 5—5 kor. — Guttman Ignác, dr. Mandel Gyula, Schwarcz Izidor, Szendei Lipót, Takács István,

Thain István 4—4 kor. — Bors Boldizsár, Fenyő Hugó, Guttmann Áron, Hudák Adám, Kail Béla, Kinelsky Ferenc, Köröskényi Tamás, Loisch Béla, Reich Miksáné 3—3 kor. — Amstel Bernát, Béres Imre, Braun Henrik, Deutsch Simon, Edelmann és Friedmann cég, Fuchs István, Kalyucha Mihály, Klonfár Alajos, Krajnyák Alfonz, Mayer Márkus, Spira Abraham, Spira Mózes, Sugár Ernő, Szkiba Vince, Szeszyár r. t., Udvardi Viktor 2—2 kor. — Belyus János, Czirbusz Gyula, Elek Pál, Munkási Mihály, Orgoványi Gyula, Palócz Sándor, Palyó Pál, Sugár Mór, Szedlák Ede, Szuchár Vince és Tírpák János 1—1 kor. Kiknek emberbaráti intézményünk szíves támogatásáért ez uton mondunk hálás köszönetet. Kelt Varannón, 1907. július 15 én. — *Klausner* Emil, pénztárnok. Dr. *Kasztriner* László, ügyész. Ifj. *Dzsurbala* András, ellenőr.

— **Apolló színház városunkban.** Az Apolló mozgófénykép színház folyton új és változatos műsorral tartja előadásait a „Magyar Király” szálloda udvari kerthelyiségében. Az érdekes mozgófénykép előadásoknak napról-napra nagyszámu érdeklődő közönsége van, mely érdeklődést és pártfogást a változatos műsorral, kitűnő képekkel rendelkező Apolló színház méltán meg is érdemli. A képek tiszták, nem rezegnek s így nem rontják a szemet. A színház megtekintését s pártolását újból legbátrabban s melegen ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **Rendőri hírek. Baleset.** A máv. itteni javító műhelyében szerencsétlenül járt a napokban egy munkás, *Csorba* Miklós gépörlyvezető. Véletlen baleset folytán egyik kezén súlyos zuzódást szenvedett. Mulasztás vagy gondatlanság senkit sem terhel. — **Elgázolás.** *Kovács* Lajos máv. alkalmazott kis gyermekét gázolta el tegnapelőtt *Goldblatt* Mór sárospataki lakos kocsija. A súlyosan sérült gyermek szülei a vigyázatlan kocsis: *Balóki* Ferenc ellen megindították a bünvádi eljárást. — **Lopás.** *Szamet* Joel bereczki-utcai szatócs kárára ismeretlen tettes egy barna csikós áthuzatu párnát lopott el udvaráról. — **Tolvaj takarítóné.** *Jávorszky* Alajos hentes panaszt tett a rendőrségen, hogy takarítónője *Szalánczi* Mária 80 korona pénzt lopott tőle. A tolvajt sikerült elfogni épp akkor, amint a Pótrán javában mulatott. A pénzt pár korona híján megtalálták nála. — **Talált kulcsok.** Tegnap, folyó hó 26-án délután a Rákóczi-utcan 2 drb. Wertheim-kulcs találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalnál átveheti.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz. alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan burtozott, különbejárta szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. — *Szigoruan* családi otthon.

— **Zongorák, pianinók, harmoniumok és gramfonok** legutányosabb árban kaphatók, esetleg részletfizetésre is. *Udvardi* Szaniszlónál Sátoraljaujhelyben.

TANÜGY.

— **Eskütétel.** A folyó hó 3-án és 4-én esküt nem tett tanítók, kik részint katonai fegyvergyakorlat, részint másnemű elfoglaltságuk miatt nem jelenhettek meg Nagymihályban vagy Sátoraljaujhelyben — f. évi augusztus 5-én d. e. teszik le az esküt Sátoraljaujhelyben a kir. tanfelügyelői hivatalban. A kassai püspök-

séget ez aktusnál *Katinszky* Géza sátoraljaujhelyi apát-főesperes képviseli.

— **Uj népiskola.** Nagytárkányban az ev. ref. hitközség új elemiskolát szervezett, mely f. é. szeptember 1-vel kezd meg működését. A tanítói állásra *Pataky* Lajost választotta meg a hitközség.

— **Tanítók gyűlése.** A felsőzempléni református egyházmegyei egyetemes tanítógyűlését évi rendszeres közgyűlést Sátoraljaujhelyben, augusztus hó 5-én reggel 9 órakor a református egyház tanácstermében fogja megtartani. Közgyűlés előtt reggel 8 órakor a választmány tart ülést ugyanott.

— **Kulturhare Homonnán.** A homonnai állami polgári fiúiskola igazgatósága polgári leányiskolai tanfolyam nyitását tűzte ki célul, azzal az indokolással, hogy az ottani zárdai iskola nem nyújtja növendékeinek a megfelelő középfokú kiképzést. Az említett igazgatóságnak ez irányú törekvését nem tudjuk helyeselni, mert a homonnai zárdában a hat osztályú elemi iskolán kívül a felsőbb népiskola I. és II. évfolyama is fennáll. Minthogy pedig a felsőnépiskola II. osztályáról nyert bizonyítvány egyenlő értékű a polgári iskola IV. osztályának bizonyítványával s minthogy gr. *Andrássy* Aladárné a homonnai zárdai iskolákat mondhatni saját költségén tartja fenn nagy áldozatkészséggel, — nincs értelme s minden tekintetben kitűnő intézet gyengítésének egy parallel új intézmény felállításával. Hihető hogy sem a kir. tanfelügyelő, sem az illetékes közgazgatási bizottság nem fogja támogatni a fiúiskola igazgatóságának ebbeli törekvését.

— **Tanítók figyelmébe.** A kir. tanfelügyelő körrendeletet adott ki arra nézve, hogy az 1907/8. tanévi tananyag beosztás és órarend, ha azok a mult tanévtől el nem térnek, újból nem küldendők be felülvizsgálás végett. Ugy a tantárgyfelosztási tervezet, mint az órarend már az előző éven az új tanterv alapján készült, tehát változás csak ott fordulhat elő, ahol több tanerős iskoláknál esetleg az osztályok beosztása is megváltozik. — A tanfelügyelő emez intézkedése nagy és fáradságos munkától kiméli meg a tanítói kart.

KÖZGAZDASÁG.

* **Szilágyi és Diskant** miskolezi gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám” centrifugális bogyzó és zuzógépeire felhívjuk a figyelmét; különösen pedig a cég által feltalált és készített *Kossuth* „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi „kettős kosaru” sajtókra, amelyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsórése faszekeret. Ennél fogva a must seholsem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, ízét zamatját nem befolyásolja. — A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos, az 1906. nagyváradi kiállításon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Fába. A beküldött versek nem ütnek meg a mértékünket. Prozában több a készütsége.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

Dunky fivérek

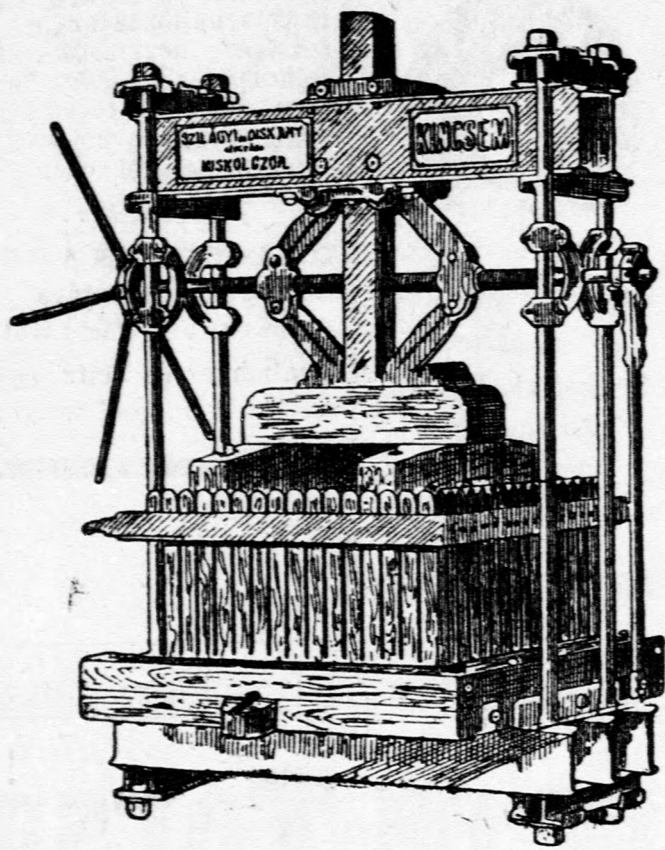
Sátoraljaujhely, főtér 9. szám

cs. és kir. udvari fényképészek műtermében
a legcsinosabb képek készülnek.

- 1906. Nagyváradi I. díj, díszoklevél
- 1902. országos kiállítás, Pozsony, I-ső díj, aranyérem.
- 1902. borászati kiállítás, Eger, I díj, díszoklevél és aranyérem.
- 1901. temesvári kiállítás, I. díj, díszoklevél.

BORSAJTÓK

Legjobb rendszerű könyökszerkezetű „Kossuth“, „Kincsem“, „Hegyalja“, „Mabille“ és „Aczélorsós“ a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Borsajtóink a Pécsi kiállítás borászati csarnokában megtekinthetők.

Legújabb rendszerű
Rákóczi kettős kosaru sajtók
nagyüzemű préseléshez.

FOELONYE:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel!
Egyszerű kezelés! Óriási erőfelfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivihető!
* Egy ember által könnyen kezelhető! *

Szőlőzúzók és bogyzók.

„Villám“ legújabb centrifugális bogyzó és zúzógépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁRA
MISKOLCZON.

Pelsőmagyarország fővárosában, a főtéren sarok cukrászda, visszavonulás miatt eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

M-731|1907. szám.

Hirdetmény.

Zemplén vármegye th. közutain az alább felsorolt műtárgyak újjáépítése határozottatott el:

1. A sárospatak-vencsellői th. ut 10. 3-10. 4 klm. szakaszán lévő 7. sz. csatorna hid 7045 korona 22 fillér.
2. A bodrogszerdahely-lukai th. ut 4-5. klm. szakaszán lévő 2. számú csatorna hid 5949 korona 82 fillér.
3. A szomotor-páczin-cigándi th. ut 14-15. klm. szakaszán lévő 5. számú csatorna hid 5470 korona 89 fillér előirányzati költségösszeggel.

Mindhárom említett műtárgy boltzott hid, melyeknek úgy eszmésszölt betonból, mint pedig termésköböl való elkészítésére készített költségvetés.

A fent említett összegek a hidaknak betonból való készítésére vonatkoznak.

Ajánlat tehető egy-egy hidra, vagy az összes mukákra, beton, terméskő vagy vasbeton hidra.

Az utóbbira vonatkozólag megjegyeztetik, hogy ajánlat tehető, bármely alkalmazásban lévő, kipróbált rendszerrel, azonban az ajánlattevő tartozik ajánlatához részletes tervet és eróműtani számítását és költségvetést csatolni.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1907. évi augusztus hó 19-ik napjának d. e. 10 órájára a sátoraljajuhelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, és az ajánlati költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénz vagy a bántpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Sátoraljajuhely, 1907. évi július hó 24-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezsó s. k.,
kir. műszaki tanácsos.

Tanuló felvétetik.

Egy jó házból való fiut f. év augusztus hó 1-én Sátoraljajuhelyben megnyitandó bőrüzletembe felveszek.

Ajánlatok Groszmann Péterhez (Ungvár) intézendők.

Vesszőparipa- liliomtejszappan

Bergmann és Tsa, Drezda Tetschen a/E.

E szappan a naponként beérkező számtalan elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszer minden szeplő ellen, az arc bőrének pedig finom, puha, tetszetős színt kölcsönöz. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Egy darab ára 80 fillér.

Rétes almát,

csemege körtét, ringló-szilvát, töltetű zöldpaprikát, zöld fejes kukoriczát, görög-, turkesztán- és ananász dinnyét postakosaraként szállít

Szabó Géza
gyümölcskivitele
Csongrád.

Bérbeadó lakás.

A kazinczy-utcán egy uri kényelmű lakás, mely áll 4 lakszoba, konyha, kamara, pince és kertből f. évi szeptember hó 1-től kiadó.

Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

Az Apollo mozgófénykép színház

Sátoraljajuhelyben

a Magyar Király szálloda udvarában

Visszavonhatatlanul

3 utolsó előadás

(szombaton, vasárnap és hétfőn)

a bajai híres tambura zenekar

közreműködésével.

A zenekart az Európa szerzte hírneves **Petrovác Béla** vezető és **Vermes István** karmester vezetik.

Ezen érdekes estékre a n. é. közönség figyelmét különösen felhívjuk.

A világ legszebb mozgófényképei! Eddig itt még nem látott bámulatra méltó ujdonságok!

Műsor

Nők Japánban
Első korcsolyázási kísérlet
Két jó szivecske
A gólya babát hoz
A pusztá
Improvizált lovaglás
A becsületnek meg lett felelve

Az Ozu vizesései
Párizsi diákok
Kellemetlen fürdő
Brabanti Genovéva
Féltékenység és örület
Lélekvándorlás

Helyárak: I. hely 1 kor. II. hely 60 fill. III hely 40 fill.
Deák, gyermek és katonajegy 30 fillér.

A m. t. közönség érdeklődését kéri

kiváló tisztelettel:

Az igazgatóság.

Uj bőrület megnyitás

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Sátoraljaujhelyben, a rk. templom mellett **1907. évi augusztus hó 1-én** egy a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő

fiók-üzletet

nyitok.

Raktáromat felszerelem mindennemű bel- és külföldi bőr-különlegességekkel és cipéskellékekkel úgy, hogy minden a szakmához tartozó tisztelt vevőimet u. m. cipész, eszmadia, szijgyártó, nyerges- és kocsigyártó iparosokat a leggyorsabban szolid és jutányos árak mellett szolgálhatom ki.

Ungváron 30 év óta fennálló és legjobb hírnévnek örvendő üzletem és ezen idő alatt szerzett tapasztalataim, valamint elegendő tőkém azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a tisztelt vevőközönséget minden irányban teljesen kielégíthessem.

Kérem becses megbízásaival hozzám fordulni és vagyok

kiváló tisztelettel

Groszmann Péter.

Tanuló

könyvnyomdánkban
azonnal fölvetetik.

Zörlesztéses kölcsön.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő időre a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses kölcsönöket

nyujtunk, régi kölcsönöket olesóbbakra átváltoztatunk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár
és Hitelegylet.

Legjobb
szépség
szépség
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesíté-
sére és fentartására

legkitünőbb és leg-
biztosabb vegytiszta,
sem higanyt, sem
olmót nem tartal-
mazó, teljesen
ártalmatlan
zsirmentes
készítmény

MARGIT
FÖLDES-LELE
CRÈME

Ezen
világhírű
arckenőcs
eltávolít szep-
lőt, májfoltot,
pattanást, mite-
szert és más min-
den bőrbajt, rán-
cokat, himlőhelyeket
is, az arcot simává
és üdévé teszi. — Ára:
kis tégyel 1 k., nagy 2 k. Margit
hölgypor (3-féle színbe) 1.20 k.,
Margit szappan 70 fill., Margit fogpép
1 kor., Margit arcvíz 1 kor.

Postán utánvétellel vagy a pénz elő-
zetes beküldése után küldi a készítő:
Földes Kelemen gyógyszer. Arad.
Főraktár Sátoraljaujhelyben: Kincsesy
Péter, Hrabéczy Kálmán drogériája, Wid-
der Gyula. — Homonnán: Fábán Ar-
noid gyógyszerárában.

**Csodás,
gyors és
biztos hatása.
Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!**

BUDAI

Mária forrás

természetes sulfatos ásványvíz.

Véredényelmesesedés, húgy- és ivar-
szervi bántalmak ellen, valamint a gyomor,
bél, máj és epeutak bajainál páratlan hatású
ásványvíz.

!! Kitűnő gyermekhashajtó !!

Egyedüli főraktár:

Widder és Reichard

gyógyszertára

Sátoraljaujhelyben.

Kapható az összes gyógyszerárakban és a
nagyobb ásványvíz beszerzési helyeken, vala-
mint a megyében levő gyógyszerárakban is.

Nincs többé
hajhullás,
kopasz fej,
fej korpa!

Antiptysin

tudományos alapon készült
hajszesz, mely a fejbőrt
erősíti, tisztítja, frissíti, a
hajnövést előmozdítja. Ren-
des használat mellett a haj
sűrű és hosszú marad. A
megöszüléstől, kopaszodás-
tól megóv! Borotválás és
hajnyírás után, mint kitűnő
desinficiáló óvszer kitűnően
ajánlható.

Össze nem tévesztendő más
értéktelen hajszerekkel.

Marschalkó Leó
gyógyszerész
Török-Szt.-Miklós
készítménye.

Egy üveg ára 2.50 K.
használati utasítással
együtt.

Antiptysin

felülmul minden más szert,
mely a hajhullást okozó be-
tegséget megszünteti és a
fejkorpát eltávolítja. Fertőt-
lenítő hatásánál fogva biztos
óvszer ragályos haj- s szakál-
betegségek ellen.

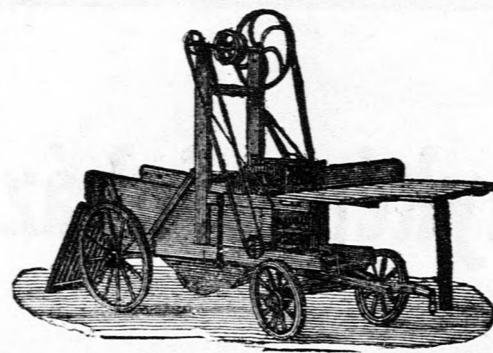
Főraktár:

Dr. EGGER „NÁDOR“
gyógyszertára
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Thalmayer és Seitz gyógy-
szernagykereskedő Zrinyi-u. 3.

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődéje, Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok
szemeltartásával célszerűen és gondosan gyártott, jóhírnevű
gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

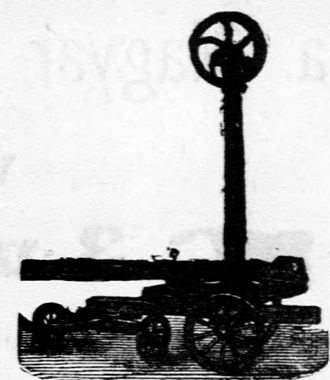

Cséplőkészleteit könnyű járással
járgány vagy gőzmozgony általi
hajtásra;

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra
is alkalmazva, szalmarázó készü-
lékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá minden-
nemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzka-
zánokat. **Szeszgyár-berendezéseket** m. p.
Hencze főzőket, cukosítókat, maláta- és
burgonya-zuzókat, olaj-sajtókat, olajmag
pörkölőket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelenté-
keny készletét** tartjuk állandóan.

Gazdashgi gépeink képes-, valamint öntődénknak gyárt-
mányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Gizella - Egylet

élet- és hozománybiztosító intézet
Sátoraljaujhely és vidékére
egy agilis

főügynököt keres

magas jutalek és átalány mellett.

Üzletszerszók fix fizetéssel al-
kalmaztatnak.

Pályázatok:

„Gizella-Egylet“ Kassa

ezimre kéretnek.